

Stiftelsesklagenemnda

Stiftelsesklagenemndas avgjørelse i sak 2026/0511

Stiftelsesklagenemndas avgjørelse av klage av 26. november 2025 fra Porsgrunn kommune på Stiftelsestilsynets vedtak av 7. november 2025.

Saken gjelder Stiftelsestilsynets vedtak om å rette det som er registrert i Stiftelsesregisteret om oppretter av Porsgrunn Boligstiftelse slik at Grenland Boligbyggelag (tidligere A/L Eidanger Boligbyggelag) registreres som oppretter ved siden av Porsgrunn kommune.

1 Stiftelsesklagenemndas kompetanse og sammensetning

- (1) Stiftelsesklagenemndas kompetanse er fastsatt i lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven) § 7 a. Etter bestemmelsen avgjør Stiftelsesklagenemnda klager på enkeltvedtak fattet av Stiftelsestilsynet i samsvar med blant annet stiftelsesloven.
- (2) Stiftelsesklagenemnda kan prøve alle sider av saken, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 34 andre ledd. Klagen er framsatt i rett tid og vilkårene for å behandle klagen er til stede, jf. forvaltningsloven §§ 29 og 32.
- (3) Ved Stiftelsesklagenemndas behandling og avgjørelse av klagen deltok lederen Gudmund Knudsen og medlemmene Kamilla Silseth og Henning Sollid.

2 Sakens bakgrunn i hovedtrekk

- (4) I 1988 opprettet Porsgrunn kommune «Porsgrunn kommunes Boligstiftelse». Ved Fylkesmannen i Telemarks vedtak 22. desember 1992 ble denne boligstiftelsen godkjent sammenslått med fem andre boligstiftelser: Bjørnåsvegen Boligstiftelse, Grubbehaugen Boligstiftelse, Skrapeklev Boligstiftelse, Langangen Boligstiftelse og Vestsiden Boligstiftelse. De nevnte fem boligstiftelsene ble opprettet i perioden 1973–1979 med både A/L Eidanger Boligbyggelag og Porsgrunn kommune som opprettere. I 2014 endret Porsgrunn kommunes Boligstiftelse navn til Porsgrunn Boligstiftelse (heretter også boligstiftelsen).
- (5) Boligstiftelsen ved advokat Knut-Eldar Eitran hos Advokatfirmaet Eurojuris Telemark DA ba i brev 15. november 2024 Stiftelsestilsynet om å rette opplysningene om oppretter av boligstiftelsen i Stiftelsesregisteret. Boligstiftelsen viste til at det bare var Porsgrunn kommune som var registrert som oppretter av boligstiftelsen i Stiftelsesregisteret. Boligstiftelsen fremholdt at de fem boligstiftelsene som var en del av sammenslåingen i 1992, ble opprettet av både Porsgrunn kommune og Grenland Boligbyggelag (tidligere A/L Eidanger Boligbyggelag), og ba tilsynet om å korrigere opplysningene om oppretter i Stiftelsesregisteret slik at både Grenland Boligbyggelag og Porsgrunn kommune ble registrert som opprettere av Porsgrunn Boligstiftelse. Det framgår av boligstiftelsens brev

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

at bakgrunnen for anmodningen om retting var de nye reglene i stiftelsesloven kapittel 6 A om opphevelse av boligstiftelser som er opprettet av kommuner.

- (6) Porsgrunn kommune (heretter også klager eller kommunen) sendte i brev 28. november 2024 en foreløpig tilbakemelding til Stiftelsestilsynet om at kommunen hadde et annet syn på opprettelsen enn boligstiftelsen, og at kommunen ønsket å bli orientert dersom tilsynet tok saken til behandling.
- (7) Stiftelsestilsynet orienterte kommunen 13. desember 2024 om at saken ville bli behandlet, og ga kommunen frist til å sende inn merknader innen 30. januar 2025.
- (8) Kommunen ved advokat Stine Renée Jarslett hos Advokatfirmaet Mageli DA sendte 22. januar 2025 inn kommunens merknader. Kommunen mener at Porsgrunn kommune alene er oppretter av boligstiftelsen, og at det ikke er grunnlag for å rette opplysningene om oppretter i Stiftelsesregisteret.
- (9) Stiftelsestilsynet ba 4. februar 2025 boligstiftelsen om å innhente uttalelse fra boligbyggelaget.
- (10) Boligstiftelsen sendte 7. februar 2025 inn merknader til kommunens brev. Uttalelsen fra Grenland Boligbyggelag ble oversendt tilsynet 27. februar 2025. Boligbyggelaget framholdt her at de mener det var en feil at boligbyggelaget ikke ble ført opp som oppretter av den sammenslåtte stiftelsen i 1992. Boligbyggelaget mener at de skal stå registrert som oppretter av boligstiftelsen sammen med kommunen.
- (11) Kommunen sendte inn ytterligere merknader i brev 18. juni 2025.
- (12) I brev 26. juni 2025 sendte boligstiftelsen ved advokat Gunn Merete Paulsen hos Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS inn ytterligere merknader.
- (13) Kommunen sendte inn avsluttende merknader i brev 30. juni 2025.
- (14) Stiftelsestilsynet fattet 7. november 2025 vedtak om å registrere Grenland Boligbyggelag (tidligere A/L Eidanger Boligbyggelag) som oppretter av Porsgrunn Boligstiftelse i Stiftelsesregisteret sammen med Porsgrunn kommune.
- (15) Kommunen påklagde vedtaket 26. november 2025. I klagen framsatte kommunen også anmodning om utsatt iverksetting av Stiftelsestilsynets vedtak. Anmodningen var begrunnet i at klager mener det ikke foreligger hjemmelsgrunnlag for retting, og at det ikke haster å foreta rettingen før klagen er ferdigbehandlet.
- (16) Boligstiftelsen ved advokat Paulsen, nå hos Advokatfirmaet Tell AS, sendte inn merknader til anmodningen om utsatt iverksetting i brev 7. januar 2026. Boligstiftelsen fremholdt her at de mener det ikke er grunnlag for å innvilge utsatt iverksettelse. Boligstiftelsen sendte deretter inn merknader til kommunens klage i brev 21. januar 2026.
- (17) Stiftelsestilsynet avsto 23. januar 2026 kommunens anmodning om utsatt iverksettelse, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 42. Tilsynet vurderte at det ikke var grunnlag for utsatt iverksetting av vedtaket og viste til at hensynet bak en unntaksvis adgang til å gi utsatt iverksetting er å unngå at en eventuell klagebehandling i realiteten blir uten betydning fordi en allerede gjennomføring av vedtaket har gjort situasjonen irreversibel eller vanskelig og kostbart å reversere.

- (18) Kommunen sendte inn avsluttende merknader 5. februar 2026. Videre sendte boligstiftelsen inn avsluttende merknader 13. februar 2026.
- (19) Stiftelsestilsynet vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. forvaltningsloven § 33. Tilsynet oversendte saken til Stiftelsesklagenemnda for endelig avgjørelse med sin innstilling 4. mars 2026.
- (20) Klagenemndssekretariatet ga 5. mars 2026 klager og boligstiftelsen informasjon om saksgangen for Stiftelsesklagenemnda og en ti dagers frist til å gi kommentarer til Stiftelsestilsynets innstilling, eller komme med andre merknader.
- (21) Klager sendte inn merknader i brev 17. mars 2026. Boligstiftelsen sendte inn merknader i brev 28. april 2026. Klager sendte inn avsluttende merknader 5. mai 2026.
- (22) Stiftelsesklagenemnda holdt nemndsmøte og avgjorde saken 25. juni 2026.

3 Stiftelsestilsynets begrunnelse for vedtaket i hovedtrekk

- (23) Stiftelsestilsynets vurderinger i saken kan i det vesentlige oppsummeres slik:
- (24) Tilsynet mener at spørsmålet i saken er om også Grenland Boligbyggelag (tidligere A/L Eidanger Boligbyggelag) skal være registrert som oppretter av boligstiftelsen, og at dette beror på hvem som regnes som oppretter(e) av en sammenslått stiftelse.
- (25) Spørsmålet om hvem som skal ha status som oppretter til en sammenslått stiftelse er ikke omtalt i forarbeidene til stiftelsesloven eller juridisk teori. Etter tilsynets mening må hvem som skal regnes som oppretter til en sammenslått stiftelse derfor få sin avklaring ut fra en generell forståelse av sammenslåingsinstituttet og stiftelsesrettens særtrekk.
- (26) Tilsynet viser til stiftelsesloven § 53 første ledd, og legger til grunn at det gjelder et ulovfestet kontinuitetsprinsipp ved sammenslåing av stiftelser. Prinsippet forutsetter at det ikke skjer noen egentlig overdragelse fra den ene stiftelsen til den andre, men at den tidligere selvstendige stiftelsen fortsetter som før i den nye sammenslåtte stiftelsen, med de samme rettighetene og forpliktelsene. Etter tilsynets syn blir også oppretterstatusen videreført i den sammenslåtte stiftelsen, uavhengig av hvilken av de to alternative framgangsmåtene i stiftelsesloven § 53 første ledd som er valgt. Tilsynet har vist til at ordlyden tilsier at de to alternative framgangsmåtene er likestilt. Stiftelsesloven setter heller ingen vilkår for å kunne bruke det ene eller andre alternativet, eller angir ingen ulike rettslige konsekvenser av å velge det ene eller andre alternativet. At valg av framgangsmåte ved sammenslåing er uten konsekvenser for rettssubjektiviteten framgår også av lovutvalgets uttalelse i NOU 1998: 7 *Om stiftelser* s. 80.
- (27) Videre påpeker tilsynet at den manglende omtalen av diskontinuitet for oppretterposisjonen i forarbeidene gir sterk støtte for at denne posisjonen følger det grunnleggende prinsippet om kontinuitet. Respekten for oppretters vilje er et helt grunnleggende prinsipp i stiftelsesretten, og nevnt flere steder i forarbeidene til gjeldende og tidligere stiftelseslov, jf. blant annet NOU 1998: 7 s. 17. Det har medført at oppretter er gitt lovfestede rettigheter i stiftelsesloven §§ 49 og 50. Det har derfor formodningen mot seg at lovgiver mente at dette skulle være en rettsvirkning, uten å i det hele tatt omtale problemstillingen. Trolig krever også legalitetsprinsippet at en rettslig løsning som går ut på diskontinuitet må være lovfestet.

- (28) Boligstiftelsen har anført at oppretterens vilje ved etableringen og hans formål med opprettelsen av stiftelsen, vil bli eliminert dersom oppretterstatusen elimineres ved en sammenslåing med stiftelser med annet formål. I dagens situasjon der det også tillates sammenslåinger av stiftelser med ulikeartet formål, er dette et viktig argument. Det er dessuten slik at i saker der tilsynet har vært i tvil om en sammenslåing oppfyller vilkårene for omdanning, er det lagt vekt på at ingen opprettere mister sin posisjon ved sammenslåingen. Dersom sammenslåinger i realiteten er en opphevelse av den overdragende stiftelsen med utdeling til overtakende stiftelse, er det klart at langt flere søknader om sammenslåing skulle vært avslått fordi vilkårene for opphevelse ikke er oppfylt. Tilsynet mener derfor at hvis det nå skal legges til grunn diskontinuitet for oppretterposisjonen, er dette et brudd på klare forventninger for svært mange stiftelser (og opprettere av disse), som allerede er sammenslått.
- (29) Etter tilsynets mening vil diskontinuitet også innebære et brudd med fast praksis. Kommunen synes å argumentere som om det har være alminnelig kjent at overdragende stiftelser vil «miste» sine opprettere. Uten at tilsynet kjenner til fylkesmennenes praksis på området, tyder boligbyggelagets reaksjon på denne saken at de ikke fikk informasjon om dette fra Fylkesmannen i forbindelse med sammenslåingen i 1992. Tilsynet har aldri informert om at regelverket er slik å forstå. Tilsynet har derimot gitt uttrykk for kontinuitet for oppretterposisjonen når problemstillingen har kommet opp under behandling av konkrete saker.
- (30) Tilsynet bemerker videre at diskontinuitet vil innebære at rene tilfeldigheter blir avgjørende for hvem som er oppretter til den sammenslått stiftelse. Tilfeldighetene ligger i at regelverket gir de deltagende stiftelsene fritt valg når det gjelder hvilket alternativ de ønsker å benytte ved en sammenslåing. Etter tilsynets mening er det vanskelig å se et juridisk resonnement som forsvarer at så ulike rettsvirkninger skal bygge på rene tilfeldigheter. Som boligstiftelsen viser til, åpner en slik løsning for at det er mulig å omgå ufravikelige lovbestemmelser. En aksept for diskontinuitet vil gjøre det enkelt å foreta sammenslåinger motivert nettopp av å unngå lovreguleringer.
- (31) Tilsynet mener at foreliggende sak er et godt eksempel på hvor tilfeldig diskontinuitet vil slå ut, og hvor store utilsiktede konsekvenser et tilfeldig valg kan få. Tilsynet viser til at fem av de seks opprinnelige boligstiftelsene som ble slått sammen hadde både A/L Eidanger Boligbyggelag og Porsgrunn kommune som opprettere. Det er ikke opplyst hvorfor det var stiftelsen som bare hadde Porsgrunn kommune som oppretter, som ble valgt som overtakende stiftelse. Boligbyggelaget viser til at de hadde en klar forventning om å bli regnet som oppretter til den sammenslåtte stiftelsen. Hadde boligbyggelaget vært klar over diskontinuitet, er det ut fra dette all grunn til å tro at boligbyggelaget ville ha krevd at en av de andre fem stiftelsene hadde blitt valgt som overtakende stiftelse. Det er ingen grunn til å tro at kommunen da hadde motsatt seg en slik løsning. Ingen kunne se for seg hvilken betydning valget ville få 30 år senere.
- (32) Når det gjelder Trøndelag tingretts dom av 16. juni 2025 i TTRO-2024-174376 (Trondheim-saken) forstår tilsynet dommen slik at tingretten konkluderer med at det ikke gjelder noe ulovfestet prinsipp om at oppretterposisjonen i overdragende stiftelse videreføres i overtakende stiftelse. Avgjørende for tingrettens standpunkt synes å være at «aksjerettslige betraktninger» om kontinuitet ikke får anvendelse på problemstillingen, da det er vesentlige forskjeller mellom en oppretter, som ikke har en sentral posisjon i en stiftelse, og en aksjonær som eier et aksjeselskap. Tilsynet mener at det ikke er treffende med en sammenligning av kontinuitetsbetraktninger innenfor selskapsretten når det

gjelder oppretterposisjonen. Tilsynet påpeker at oppretterrollen ikke er tillagt noen betydning i aksjeselskapsretten, og at den derfor naturlig nok ikke er omtalt eller regulert der. Med dette som bakteppe kan tilsynet vanskelig se hvordan manglende omtale av oppretterposisjonen i aksjeselskapsretten kan ha avgjørende betydning for denne posisjonen i stiftelsesretten. Det er ikke treffende å anse de rettigheter som stiftelsesloven legger til oppretter, som «rester» av et tidligere eierskap. Som kjent skilles det i stiftelsesretten klart mellom «oppretter» og «den som har avgitt formuesverdier til grunnkapitalen». Det er derfor ikke noe tidligere eierskap til midler som begrunner oppretters posisjon i en stiftelse.

- (33) Av dommen synes det videre som om tingretten oppstiller et krav om at oppretter må ha en «sentral posisjon» i en stiftelse, for å være omfattet av det ulovfestete kontinuitetsprinsippet. Tilsynet kjenner ikke til at det ulovfestete kontinuitetsprinsippet oppstiller et slikt krav – verken i stiftelsesretten eller i aksjeselskapsretten. Tilsynet viser i denne sammenheng til at Høyesterett – i sin omtale av kontinuitetsprinsippet i selskapsretten i HR-2023-1128-A – har fremholdt at «[...] [v]ed fusjon anses det overdragende selskapet å fortsette i det overtakende selskapet, slik at det ikke finner sted noe identitetsskifte eller noen overdragelse i forhold til deltakere, medkontrahenter eller andre som har rettslige posisjoner overfor det overdragende selskapet». Etter tilsynets mening er det stor forskjell på et krav om å ha en «rettslig posisjon overfor» en stiftelse, og et krav om å ha en «sentral posisjon» i en stiftelse. En liten kreditor kan ikke sies å ha en sentral posisjon i et aksjeselskap, like fullt er det sikker rett at kreditoren har en rettslig posisjon overfor aksjeselskapet som gjør at det er kontinuitet ved sammenslåing. Slik tilsynet ser det må problemstillingen avgjøres etter en selvstendig vurdering av oppretters posisjon i stiftelsesretten. Dersom det ut fra Høyesteretts uttalelser må anses å foreligge et selvstendig krav for kontinuitet at oppretter har en «rettslig posisjon overfor» stiftelsen, mener tilsynet at dette er tilfelle.
- (34) Til klagers anførsel om at tilsynets vedtak er ugyldig fordi det bygger på gjeldende stiftelseslov og ikke stiftelsesloven av 1980 – som gjaldt på tidspunktet for sammenslåingen i 1992 – bemerker tilsynet at respekten for oppretterviljen gjennomsyrrer alle forarbeider i stiftelsesretten – både til loven av 1980 og gjeldende stiftelseslov. Prinsippet gjentas stadig av både lovutvalg og departement når det er snakk om muligheten for å omdanne en stiftelse, jf. blant annet Ot.prp. nr. 15 (2000-2001) s. 58. I utgangspunktet om en stiftelses uforanderlighet, ligger også en forutsetning om uforanderlighet når det gjelder hvem som har opprettet stiftelsen. Historisk har oppretters posisjon i stiftelsesretten stått sterkt, også etter at en stiftelse er opprettet. Blant annet hadde oppretter selvstendig omdanningsmyndighet etter stiftelsesloven av 1980 § 37. Etter tilsynets mening er det derfor ikke rettslige holdepunkter for å hevde at oppretters posisjon generelt stod svakere etter 1980-loven, enn etter gjeldende lov.

4 Klager har i det vesentlige anført

- (35) Klager mener at det er riktig at Porsgrunn kommune alene skal stå registrert som oppretter av Porsgrunn Boligstiftelse i Stiftelsesregisteret, og er derfor uenig i tilsynets vedtak om å også registrere Grenland Boligbyggelag (tidligere A/L Eidanger Boligbyggelag) som oppretter. Klagers argumentasjon kan i det vesentlige oppsummeres slik:
- (36) Klager mener for det første at det er faktisk feil at oppretter av de fem boligstiftelsene som ble innfusjonert i Porsgrunn Boligstiftelse i 1992 er å anse som oppretter av

sistnevnte boligstiftelse som ble opprettet i 1988. For det andre mener klager at rettingen bygger på feil forståelse av regelverket om sammenslåing av stiftelser.

- (37) På samme måte som Stiftelsesklagenemnda og Trøndelag tingrett la til grunn i Trondheim-saken, er det klagers oppfatning at det ikke gjelder et slags fusjonsrettslig kontinuitetsprinsipp for oppretterposisjonen som innebærer at status som «oppretter» ved sammenslåing overføres til den overtakende stiftelsen.
- (38) I den grad en kan tale om et kontinuitetsprinsipp i forbindelse med sammenslåing av stiftelser etter overtakelsesalternativet, går dette ut på at eiendeler, rettigheter og forpliktelser i stiftelsen(e) som opphører overdras «uten at det skjer noe «brudd» på rettssubjektiviteten», jf. forarbeidene og lovkommentaren til dagens stiftelseslov § 53 første ledd. Noe kontinuitetsprinsipp når det gjelder oppretters posisjon er det etter klagers syn ikke holdepunkter for i rettskildene, verken i stiftelseslovens ordlyd, forarbeider, reelle hensyn eller andre relevante rettskilder.
- (39) Klager mener derimot at det stiftelsesrettslige utgangspunktet er at oppretteren ikke har noen sentral posisjon i den stiftelsen han/hun har opprettet. Stiftelsen er et selvstendig rettssubjekt som er uavhengig av oppretteren. Oppretteren har ingen eierposisjon i stiftelsen som kan sammenlignes med aksjonærene i et aksjeselskap. Oppretterens sentrale interesse knytter seg til formålet vedkommende i sin tid satt for stiftelsen. Når en stiftelse opphører ved sammenslåing, ivaretas dette ved at den overdragende stiftelsens formål eller et beslektet formål videreføres i den overtakende stiftelsen.
- (40) I denne saken var det – som i Trondheim-saken – kommunen som alene opprettet boligstiftelsen som senere ble slått sammen med fem andre boligstiftelser. Ved sammenslåingen fortsatte Porsgrunn Boligstiftelse som rettssubjekt, mens de fem andre boligstiftelsene opphørte og ble slettet, i samsvar med stiftelsesloven av 1980 § 36 andre ledd nr. 2. Utgangspunktet må – på samme måte som i Trondheim-saken – være at status som oppretter av de fem boligstiftelsene opphørte ved opphevelsen av de fem boligstiftelsene. Dersom man følger logikken til Porsgrunn Boligstiftelse, vil status som oppretter av stiftelsen kunne være i stadig endring. Dette da opprettere av stiftelser som eventuelt blir fusjonert inn i framtiden vil få status som oppretter.
- (41) Klager påpeker også at det har gått svært lang tid fra sammenslåingen i 1992 og fram til kravet om retting ble framsatt i 2024. At det har gått mer enn 30 år underbygger etter klagers oppfatning at boligbyggelaget ikke har vært opptatt av oppretterposisjonen før nå, og at verken boligbyggelaget eller Porsgrunn Boligstiftelse har ment at denne posisjonen har vært viktig. Slik klager forstår det har Porsgrunn Boligstiftelse i alle disse årene forholdt seg til Porsgrunn kommune som eneste oppretter, noe som også var tilfellet i Trondheim-saken slik Trøndelag tingrett har påpekt i sin avgjørelse.
- (42) Klager viser videre til at Porsgrunn Boligstiftelse ble opprettet og sammenslått under tidligere stiftelseslov av 1980. Stiftelsestilsynet skulle derfor ha vurdert spørsmålet om en eventuell retting etter dagjeldende stiftelseslov av 1980 – og ikke etter gjeldende stiftelseslov, slik tilsynet har gjort i vedtaket. Stiftelsesloven av 1980 § 36 andre ledd nr. 2 regulerte eksplisitt omdanning ved at en stiftelse innlemmes/fusjoneres inn i en eller flere andre stiftelser. Det var uttrykkelig fastsatt i denne bestemmelsen at sammenslåingen innebærer at stiftelsen som innlemmes i en annen stiftelse «oppheves». Ved sammenslåingen ble altså de fem boligstiftelsene opphevet, samtidig som Porsgrunn boligstiftelse overtok de nevnte stiftelsenes eiendeler, rettigheter og forpliktelser. De fem

boligstiftelsene opphørte, og det var ikke tale om noen videreføring av disse fem boligstiftelsene. Det var kun Porsgrunn boligstiftelse – opprettet av Porsgrunn kommune – som ble videreført. Det fremkommer tydelig av Fylkesmannens vedtak av 22. desember 1992 at de fem boligstiftelsene opphørte ved sammenslåingen. Dette medfører at tilsynets vedtak er ugyldig.

- (43) Klager mener likevel at løsningen ville ha vært den samme etter gjeldende stiftelseslov § 53 første ledd, jf. Trondheim-saken. Klager er ikke enig med boligstiftelsen i at tingrettsdommen i Trondheim-saken kun er relevant for det konkrete tilfellet. Klager har også vist til selvstendighetskravet for stiftelser, jf. blant annet stiftelsesloven § 2, som langt på vei tilsier det motsatte av at oppretterposisjonen er sentral og at det skulle gjelde et kontinuitetsprinsipp for oppretterposisjonen.
- (44) Klager mener at Stiftelsesklagenemndas avgjørelse i sak 2024/0941 (Leif Høegh Stiftelse og Lucy Høegh's Stiftelse) viser at tilsynet ikke har en konsekvent praksis på å videreføre oppretterstatusen i en overdragende stiftelse ved sammenslåing. I denne saken skjedde sammenslåingen ved at Leif Høegh Stiftelse tok opp i seg Lucy Høegh's Stiftelse. I Stiftelsesregisteret står det at kun Leif Høegh er oppretter av den sammenslåtte stiftelsen, «Leif og Lucy Høegh Stiftelse».

5 Boligstiftelsen har i det vesentlige anført

- (45) Boligstiftelsen er enig i Stiftelsestilsynets vedtak om å også registrere Grenland Boligbyggelag (tidligere A/L Eidanger Boligbyggelag) som oppretter av stiftelsen, og ber om at tilsynets vedtak opprettholdes. Boligstiftelsen er i det vesentlige enig med tilsynets begrunnelse for vedtaket, som er gjengitt over. Stiftelsen har følgende ytterligere bemerkninger:
- (46) Fylkesmannen uttalte i sitt vedtak 22. desember 1992 at de fem boligstiftelsene «slås sammen med» den nye boligstiftelsen. Etter boligstiftelsens syn var det dermed tale om en sammenslåing av boligstiftelsene, og ikke en innlemmelse eller overtakelse. Boligstiftelsen viser i denne sammenheng til Stiftelsesklagenemndas avgjørelse i sak 2024/0816 (Ringerike Boligstiftelse).
- (47) Boligstiftelsen mener at det i gjeldende stiftelseslov er antatt et kontinuitetsprinsipp i tråd med reglene i aksjeloven og allmennaksjeloven. Boligstiftelsen mener at forarbeidene til den gjeldende stiftelsesloven § 53 – inntatt i Ot.prp. nr. 15 (2000-2001) på s. 127 – taler for å benytte reglene i aksjeloven og allmennaksjeloven analogisk også ved sammenslåing av stiftelser der stiftelsesloven er taus. Magnus Aarbakke omtaler også sammenslåinger etter stiftelsesloven av 1980 § 36 andre ledd nr. 2 som en fusjon, i «Tidsskrift for rettsvitenskap» 1984 s. 1–53 (TFR 1984-1) under IX. Dette taler for at sammenslåing etter stiftelsesloven av 1980 også har en parallell til reglene om fusjon i aksjelovgivningen.
- (48) Boligstiftelsen kan ikke se at posisjonen som oppretter skal behandles annerledes enn øvrige rettigheter og plikter i stiftelsen ved sammenslåing. Det synes å være tilfelle at lovgiver ikke drøfter oppretters posisjon da denne tradisjonelt sett har hatt liten betydning. Med vedtakelsen av stiftelsesloven kapittel 6 A har oppretters posisjon og rolle blitt aktualisert på en helt ny måte som aktualiserer seg ved saker som denne.
- (49) Videre påpeker boligstiftelsen at ved opprettelsen av en stiftelse, vil oppretteren avgi sine eierbeføyelser og han har dermed ingen eierandeler i eller bestemmelse over

forvaltningen av stiftelsen. Dersom oppretterstatusen elimineres gjennom en sammenslåing med andre stiftelser, vil oppretterens vilje ved etableringen, og hans formål med opprettelsen av stiftelsen, bli tilsvarende eliminert. Dette kan føre til en omgåelse av forbudet mot utdeling til oppretter, jf. stiftelsesloven § 19 andre ledd.

- (50) Boligstiftelsen er uenig i relevansen av Stiftelsesklagenemndas avgjørelse i sak 2024/0757 (Boligstiftelsen i Trondheim). Boligstiftelsen mener at nemnda i den saken la avgjørende vekt på at oppretteren av St. Jørgens Stiftelse har vært død i 400 år. I foreliggende sak eksisterer oppretter A/L Eidanger Boligbyggelag fremdeles som en del av Grenland Boligbyggelag. Boligbyggelaget har vært aktiv både i opprettelsen og forretningsførselen i boligstiftelsene som ble slått sammen med Porsgrunn boligstiftelse. Reglene og interessen som knytter seg til oppretter er derfor i denne saken fortsatt aktuell – i motsetning til i 2024/0757. Av samme grunn kan heller ikke Trøndelag tingretts dom av 16. juni 2025 leses som en prinsipiell avgjørelse om at oppretterposisjonen aldri videreføres ved sammenslåing. Tingrettsdommen gjaldt det konkrete tilfellet.

6 Stiftelsesklagenemndas syn på saken

- (51) Saken gjelder klage 26. november 2025 fra Porsgrunn kommune over Stiftelsestilsynets vedtak 7. november 2025 om å registrere Grenland Boligbyggelag (tidligere A/L Eidanger Boligbyggelag) som oppretter av Porsgrunn Boligstiftelse sammen med Porsgrunn kommune.
- (52) Det påklagete vedtaket er truffet med hjemmel i stiftelsesloven § 8 femte ledd, jf. henvisningen her til den tidligere foretaksregisterloven av 1985 § 7-1 om retting av feil. Den tidligere foretaksregisterloven er nå avløst av ny foretaksregisterlov av 20. juni 2025 nr. 106 som trådte i kraft 1. januar 2026. Henvisningen i stiftelsesloven § 8 femte ledd ble samtidig endret til den någjeldende foretaksregisterloven. Selv om bakgrunnen for klagen er særreglene om opphevelse av kommunale boligstiftelser i stiftelsesloven kapittel 6 A, er det direkte spørsmålet klagen gjelder om Stiftelsestilsynet gjennom henvisningen til den tidligere foretaksregisterloven av 1985 § 7-1 hadde hjemmel til å rette opplysningen om oppretter i Stiftelsesregisteret, og registrere Grenland Boligbyggelag som oppretter av Porsgrunn Boligstiftelse sammen med kommunen. Tilsynet går i sitt vedtak ikke nærmere inn på dette hjemmelsspørsmålet, og viser som grunnlag for vedtaket bare til stiftelsesloven § 8. Tilsynet går ikke nærmere inn på når det foreligger en feil i Stiftelsesregisteret som kan rettes med hjemmel i foretaksregisterloven § 7-1 som gjaldt da vedtaket ble truffet.
- (53) Saken gjør det nødvendig for Stiftelsesklagenemnda å gjøre nærmere rede for reglene i foretaksregisterloven om retting av registrerte opplysninger. Registerførerens rett og plikt til å rette registrerte opplysninger kom inn i foretaksregisterlovgivningen ved den tidligere foretaksregisterloven av 21. juni 1985 nr. 78. Rettingsadgang må ses i sammenheng med registerførerens ansvar for at registeret holdes à jour og ikke inneholder uriktige opplysninger. I forarbeidene til § 7-1 i foretaksregisterloven av 1985 er det vist til at det er av stor betydning for foretaksregisterets oppgave som opplysningskilde at registerføreren får adgang til å rette forhold som var feilaktig allerede på registreringstidspunktet, og som derfor ikke skulle vært registrert, jf. Ot. prp. nr. 50 (1984-85) side 204. I spesialmerknadene til bestemmelsen i proposisjonen heter det i Ot. prp. nr. 50 (1984-85) side 55 at bestemmelsen:

«[...] omhandler forhold som har vært feilaktige allerede på registreringstidspunktet. Det vil særlig være aktuelt å bruke bestemmelsen dersom innføringen i registeret er feil i forhold til de underliggende dokumenter, enten dette skyldes foretaket selv, personalet ved registreringskontoret eller andre.

Det vil også være anledning til å bruke bestemmelsen dersom det registrerte ikke stemmer med de faktiske forhold på registreringstidspunktet eller registreringen er i strid med ufravikelige lovregler. I disse tilfellene vil imidlertid rettingsadgangen være mer begrenset, jfr. nedenfor. Rettingsadgangen etter første ledd er begrenset av bestemmelsen i annet ledd som gir en særregel om fremgangsmåten dersom det oppdages «feil som ikke kan rettes uten etter ny melding fra foretaket».

For «feil» som består i at et forhold har endret seg, m.a.o. forårsaket av at foretaket har forsømt sin plikt til å holde registeret ajour, er det ikke adgang til administrativ retting av feilen, men registerføreren kan gi foretaket pålegg om å inngi melding, jfr. § 4-5.»

- (54) I en sak som den foreliggende var dermed lovgivers opplegg at «feilen» ikke skulle vært rettet administrativt etter foretaksregisterloven av 1985 § 7-1, men boligstiftelsen skulle vært pålagt å sende inn endringsmelding. Forutsatt at boligbyggelaget skulle være sett på som å bli oppretter ved sammenslåingen av de fem boligstiftelsene – slik boligstiftelsen og Stiftelsestilsynet mener – skulle dette være meldt ved registreringen av sammenslåingen, og iallfall senest ved innregistreringen av stiftelsen i Stiftelsesregisteret i forbindelse med den någjeldende stiftelseslovens ikrafttredelse, se også nedenfor i avsnitt 55.
- (55) Foretaksregisterloven av 1985 § 7-1 om retting av feil i registeret er for en del videreført i den någjeldende foretaksregisterloven § 8-1 om retting av feil i registrerte opplysninger. Bestemmelsen utvider rettingsadgangen noe, ettersom bestemmelsen i den någjeldende loven også gir rett for registerføreren til å rette opplysninger som er blitt uriktige på grunn av omstendigheter etter registreringen, jf. spesialmerknadene til bestemmelsen i Prop. 110 L (2024-2025) punkt 26-2-8-1 side 335. For det som er problemstillingen i saken her videreføres den tidligere bestemmelsens virkeområde. Om dette heter det på nevnte stedet i proposisjonen:

«Registerførerens rettingsplikt etter første ledd er ikke ubetinget. Det er bare åpenbare og klare feil som skal og kan rettes. Dette vil si at retting er begrenset til tilfeller der uriktigheten kan konstateres på objektivt grunnlag og basert på ordinær dokumentkontroll. Der den aktuelle opplysningen viser seg å være omtvistet, retting reiser kompliserte rettsspørsmål eller det foreligger usikkerhet rundt de faktiske forholdene er det ikke grunnlag for retting etter første ledd.

I vurderingen av om retting skal skje, må registerføreren også ta i betraktning tidsaspektet. Jo lenger tid som har gått fra feilen oppsto, desto mer skal til for at retting kan skje. I vurderingen må det tas hensyn til at opplysninger som er registrert i Foretaksregisteret har legitimasjonsvirkninger, og hensynet til tredjeparter som kan ha innrettet seg i tillit til den registrerte opplysningen.»

- (56) Forarbeidene til stiftelsesloven gir ingen holdepunkter for at Stiftelsestilsynets rettingsadgang skal forstås på annen måte enn det som gjelder for registerføreren etter foretaksregisterloven av 1985 § 7-1 og den någjeldende foretaksregisterloven § 8-1. Det som over er gjengitt fra forarbeidene til disse bestemmelsene har derfor også gyldighet for Stiftelsestilsynets rett og plikt til å rette registrerte opplysninger.

- (57) Stiftelsesklagenemnda har i et par saker uttalt seg om Stiftelsestilsynets rettingsadgang etter stiftelsesloven § 8 femte ledd, jf. Foretaksregisterloven av 1985 § 7-1. I nemndas avgjørelse i sak 2020/0289 (Kompetansesenter for Brukererfaring og Tjenesteutvikling KBT) har nemnda uttalt følgende om når tilsynet bør rette en registrering i Stiftelsesregisteret:
- «Spørsmålet er så om det i saken her er gjort en feilregistrering som skal rettes etter stiftelsesloven § 8 siste ledd, jf. foretaksregisterloven § 7-1. Stiftelsesklagenemnda mener at Stiftelsestilsynet som et utgangspunkt bør ha ganske klare holdepunkter for at foreligger en feilregistrering før det foretas retting av en registrert opplysning. Dette gjelder ikke minst i et tilfelle som dette der registreringen ble foretatt for omtrent åtte år siden, og ingen tidligere har tatt opp spørsmålet.»
- (58) Det samme utgangspunktet la Stiftelsesklagenemnda til grunn i sak 2024/0816 (Ringerike Boligstiftelse). Nemnda tar også i denne saken utgangspunkt i det som i sak 2020/0289 er sagt om når en registrert opplysning kan rettes etter stiftelsesloven § 8 femte ledd, jf. foretaksregisterloven av 1985 § 7-1.
- (59) En konsekvens av boligstiftelsens oppfatning om at boligbyggelaget er oppretter er som nevnt at dette skulle vært meldt til Stiftelsesregisteret ved registreringen av stiftelsen i Stiftelsesregisteret i forbindelse med ikrafttreddelsen av stiftelsesloven, jf. overgangsbestemmelsen i stiftelsesloven § 61 bokstav c. Dette er åpenbart ikke gjort med den konsekvens at Porsgrunn kommune alene har vært registrert som oppretter, etter det nemnda må forstå, i over tjue år. Dette er i seg selv et moment som taler mot å rette opplysningen om hvem som er oppretter. Det vises her til det som er gjengitt fra lovforarbeidene i avsnitt 55.
- (60) Som nevnt er bakgrunnen for klagesaken bestemmelsene i stiftelsesloven kapittel 6 A som gir kommunen hjemmel for å treffe vedtak om opphevelse av kommunale boligstiftelser. Etter stiftelsesloven § 55 a første ledd bokstav b gjelder disse reglene bare for stiftelser som «er opprettet av én eller flere kommuner», slik at om et boligbyggelag er oppretter sammen med en eller flere kommuner, gjelder ikke reglene. Det må etter Stiftelsesklagenemndas syn være åpenbart at dette er den bakenforliggende grunnen til at spørsmålet om boligbyggelaget er oppretter nå er kommet opp, og for uenigheten om spørsmålet mellom boligstiftelsen og kommunen.
- (61) Spørsmålet i den bakenforliggende saken er om Grenland Boligbyggelag som oppretter av de fem stiftelsene ved sammenslåing (fusjon) med Porsgrunn Boligstiftelse får overført sin stilling som oppretter til Porsgrunn Boligstiftelse. Konsekvensen er i så tilfelle at særreglene om opphevelse av kommunale boligstiftelser ikke gjelder. Størstedelen av både Stiftelsestilsynets drøftelse og partsinnleggene under saksforberedelsen gjelder dette spørsmålet, og viser at dette er et omtvistet og uavklart spørsmål.
- (62) Stiftelsesklagenemnda går for sin del ikke nærmere inn på dette realitetsspørsmålet fordi det sentrale spørsmålet i saken er om Stiftelsestilsynet gjennom henvisningen i stiftelsesloven § 8 femte ledd til foretaksregisterloven av 1985 § 7-1 hadde hjemmel til retting av den registrerte opplysningen om hvem som er oppretter. Nemnda mener at bestemmelsen i foretaksregisterloven av 1985 § 7-1 ikke gir slik hjemmel, og det er i denne sammenheng ikke nødvendig å gå nærmere inn på det materielle spørsmålet om Grenland Boligbyggelag ved sammenslåingen ble oppretter av Porsgrunn Boligstiftelse. Nemnda viser her særlig til det som er gjengitt fra forarbeidene til både den tidligere og den någjeldende foretaksregisterloven og nemndas egen praksis i avsnittene 53 til 58

ovenfor. Hvorvidt Grenland Boligbyggelag i forhold til reglene i stiftelsesloven kapittel 6 A er blitt oppretter av Porsgrunn Boligstiftelse er et omtvistet spørsmål. Dette framgår allerede av partenes argumentasjon i klagesaken, samt av Stiftelsestilsynets avgjørelse og innstilling.

- (63) Stiftelsesklagenemnda har behandlet spørsmålet om oppretters stilling ved sammenslåing av stiftelser i sak 2024/0757 (Boligstiftelsen i Trondheim). Avgjørelsen er bragt inn for domstolene, og Trøndelag tingrett avsa dom 16. juni 2025 (TTRO-2024-174376) der tingretten tiltrådte Stiftelsesklagenemndas vurdering og kom til at nemndas vedtak var gyldig. Tingsrettsdommen ble anket videre til Frostating lagmannsrett, og i lagmannsrettens dom 26. mars 2026 (LF-2025-141035) konkluderte også flertallet i lagmannsretten med at nemndas vedtak var gyldig. Lagmannsrettens dom er påanket til Høyesterett.
- (64) Spørsmålet om Grenland Boligbyggelag skal anses som oppretter av Porsgrunn Boligstiftelse er etter Stiftelsesklagenemndas syn et spørsmål som etter dette bør avgjøres i sammenheng med at kommunen eventuelt treffer vedtak om oppløsning av boligstiftelsen, melding og registrering av vedtaket i Stiftelsesregisteret samt eventuell etterfølgende klage- og domstolsbehandling, og ikke som en sak om retting etter foretaksregisterloven av 1985 § 7-1 eller den tilsvarende bestemmelsen i den någjeldende foretaksregisterloven § 8-1.
- (65) Nemndas konklusjon er etter dette at Stiftelsestilsynets vedtak om registrering av Grenland Boligbyggelag som oppretter av Porsgrunn Boligstiftelse ligger utenfor Stiftelsestilsynets rettingsadgang etter stiftelsesloven § 8 femte ledd, jf. foretaksregisterloven av 1985 § 7-1. Vedtaket er derfor ugyldig, og må omgjøres.

7 Vedtak

Stiftelsesklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

Stiftelsestilsynets vedtak av 7. november 2025 om retting av registrerte opplysninger om oppretter i Stiftelsesregisteret omgjøres. Registreringen i Stiftelsesregisteret må tilbakeføres slik at Porsgrunn kommune står alene som oppretter av Porsgrunn Boligstiftelse.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Etter forvaltningsloven § 36 kan en part kreve dekket vesentlige sakskostnader som har vært nødvendige for å få endret et vedtak til gunst for parten. Eventuelt krav om dekning av sakskostnader må settes fram senest 3 uker etter at melding om det nye vedtaket er kommet fram til parten. Kravet sendes til Stiftelsesklagenemnda v/ Klagenemndssekretariatet.

25. juni 2026

Gudmund Knudsen
Leder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur